

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám, ahova mindenemű levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy óra frt —.40 (K —.80)
Negyedévre frt 1.20 (K 2.40)
Félévre frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

Vasuti munkások!

Testvérek!

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének alapszabályai a kereskedelmi minisztériumban és a Máv. igazgatóságában már megtette a kellő útjának a legnagyobb részét, úgy hogy remélhetőleg ujévre vagy a jövő esztendő első napjaiban megkapjuk a jóváhagyott alapszabályainkat.

Akkor azután rövid időn belül megtörténik az országos szervezkedés, amelyet nyomban követ a Szövetség megalakulása, az országos alakuló közgyűlés megtartása.

Kérjük munkástársainkat, hogy ne feledkezzenek meg a Szövetség szervezési alapjáról! Ha azt akarjuk, hogy nagy és erős legyen szövetségünk, időt és költségeket emésztő szervezési munkát kell teljesítenünk.

Mihelyt megkapjuk a szentesített alapszabályokat, a központból négy munkástársunk utazza be az országot minden irányban, hogy szervezze a Szövetséget. A nyomtatványok egész

özönére lesz szükség, alapszabályokra, fölhívásokra, utasításokra, meghívókra stb., stb. Ez mind költségbe kerül.

Lehetne ugyan más oldalról is megszerezni a kiadások fődözését, de akkor fölládoznánk már előre Szövetségünk függetlenségét, igába hajtánánk a Szövetségünket, még mielőtt valóságban megszületett volna.

Ezt mi nem akarjuk, de nem akarhatja egyetlenegy józan és becsületes munkástársunk sem. Már pedig, ha független Szövetséget akarunk, olyant, amely kizárólag a mi Szövetségünk legyen, akkor nekünk kell a szervezés költségeit is viselnünk.

Tegye meg mindenki a kötelességét. A gyűjtővek készen vannak, aki gyűjteni akar, kérjen a központi szervező-bizottságtól. Ne legyen műhely, szolgálati ág, vagy vonal, ahol a munkások ne járulnának hozzá a nagy alkotás költségeihez. Ki-ki tehetsége szerint, de mindenki jószívvvel és örömmel. Hogy elmondhassuk: ez a Szövetség a mienk, ezt a legelső kapavágástól egész a tetőzetéig mi építettük föl!

Szükséges továbbá, hogy testvéreink a Szövetség eszméjét hirdessék mindenütt az egész országban. Tartsanak mindenütt gyűléseket, értekezleteket a szervezkedés és a Szövetség céljainak az ismertetésével.

A vonalon dolgozó munkások között is ismertessék szóbeli agitációval a Szövetség eszméjét, amire most kitűnő alkalom nyílik, mert hiszen majdnem minden egyes társunk a karácsonyt vagy újévet hosszabb-rövidebb utra használja föl.

Ezen az uton is mindenütt agitálni

kell és hiveket toborozni az összetartásnak, a szervezetnek, a Szövetségnek. Aki elutazik, vigyen magával Magyar Vasutast agitációra, a kiadóhivatal készséggel bocsájt agitációs példányokat minden munkástársunk rendelkezésére.

Nagy, hatalmas Szövetséget akarunk teremteni, de azt csak úgy tehetjük, ha minden egyes ember közreműködik.

Testvérek, munkára föl!

Üdvözlettel

az országos szervező-bizottság.

A debreceni eset.

Cifra eset a debreceni eset, cifra és tanulságos. Híre ment, a vasuti munkások gondoskodtak róla, hogy híre menjen annak, hogy a debreceni műhely munkásainak egy része, mondjuk: nagyrésze állást foglalt a Vasuti Munkások Országos Szövetsége alapszabálytervezete és a Magyar Vasutas ellen. Még pedig nem mindennapi módon.

Nem akkor emeltek kifogást az alapszabályok ellen, amikor erre a szervező-bizottság az összes munkástársakat felszólította, hanem csak azután, amikor már kész volt az alapszabálytervezet.

Es a kifogásaikkal nem az egyetlen megfelelő helyre: az országos szervező-bizottsághoz fordultak, hanem a kereskedelmi miniszterhez és a Máv. igazgatóságához. De még ezzel sem elégedtek meg, hanem a határozatukat megküldötték az összes Máv. műhelyeknek tudomásul vétel céljából.

Ez a debreceni eset, amely magában véve nem nagyjelentőségű, ha nem

volna érdekes és jellemző háttere. Hiszen az, hogy néhány munkástársunk idegenkedik a szövetségtől, kellemetlen ugyan, de nem pótolhatatlan csapás a szövetségre nézve. Amugy sem számítnak, nem számíthatunk mindjárt eleinte arra, hogy az összes 45.000 vasuti munkás egy kalap alá kerüljön. Kimarad bizony — legalább eleinte — igen sok ezer munkástársunk az összetartásból és csak hosszú, nehéz fölvilágosító munkával lesz rábirható arra, hogy a harcolók sorába álljon. Legföljebb csak közé taszították volna le saját magukat az illető debreceni munkások.

De volt a dolognak bibije. Azok a munkástársak többet tettek, mint hogy tartózkodtak a szövetségtől. *Ellene* fordultak és *ellene* működtek a szövetségnek. A kereskedelmi miniszteriumhoz és az igazgatósághoz való fölterjesztésnek az egyedüli célja *csak* az lehetett, hogy egyáltalában ne hagyja jóvá az alapszabályokat. És a határozatnak a testvérműhelyekkel való közlése nem követett más célt, mint hogy azokat a munkástársakat is visszatartsa a közérdekű harctól, a szövetségbe való belépéstől, akiknek semmi kifogásuk az alapszabályok ellen nem volt, vagy ha volt is, a többség akarátának és a közérdeknek szívesen és becsülete esen alárendelték a saját egyéni véleményüket.

Hiszen jellemző erre nézve az a megdöbbentő körülmény, hogy az egyes műhelyekben rögtön siettek kifüggeszteni az összetartást megbontó debreceni határozati javaslatot éppen azok a műhelyfőnökök és osztályvezetők, akik, sajnos, arról híresek, hogy a vasuti munkások mozgalmának ellenségei és kézzel-lábbal iparkodnak

megakadályozni mindent, ami a vasuti munkások érdekeit és jólétét előmozdítani képes. Ebből is láthatta minden józan vasuti munkás, hogy milyen istrángon huznak az ellenzékieskedő debreceniek.

Eredményt persze nem értek. Ma már olyan példás az összetartás a vasuti munkások között és olyan alapos a fölvilágosodás és céltudatosság, hogy semmiféle bujkáló uton sem lehet az összetartásukat megzavarni. Majdnem minden vasuti műhely munkásai fölháborodva tiltakoztak a körlevél kifüggesztése ellen, a legtöbb helyen értekezletet tartottak munkásvestvéreink az áskálóók ellen és a pécsi testvérek például határozott indítványt is tettek, hogy országos értekezleten *végezzünk* az aknafurókkal.

A becskerekai munkástársak pedig egyenesen a debreceniekhez intéztek táviratot és ebben világosan és érthetően megmondották, hogy: *aki nincs velünk, az ellenünk van!*

Szóval: a debreceni ellenzékiek a legjobb uton voltak, hogy úgy járjanak, mint a fővárosi zsirondista munkások: — a kiközösítés veszedelme fenyegette.

Nagy szerencse és nekünk igaz örömeinkre szolgál, hogy nem kerül erre a sor. Mert *amit Debrecen rontott, azt Debrecen maga ütötte ismét helyre.*

Mult vasárnap fényesen látogatott vasuti munkásgyűlés volt Debrecenben, ahova a központ három tagját küldötte le, de lerándult önként a K. p. u. műhelyből mintegy husz derék áldozatkész testvérünk.

Ezen a gyűlésen beható őszinte eszmecsere után elfogadták a következő határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

A Debrecenben 1905 december hó 17-én a Fráter-szállodában megtartott vasutas munkásgyűlés kimondja, hogy a vasuti munkásoknak december 6-án a debreceni máv. műhely éttermében megtartott értekezleten hozott határozat ellen *tiltakozik*, amennyiben a Szövetség alapszabályai módosításának nem egy értekezleten, hanem a legközelebbi megtartandó országos közgyűlésen van a helye, tudniillik azután, amidőn a kereskedelmi miniszter ur Szövetségünk alapszabályait jóváhagyja; még pedig azért, mert minden egyes vasuti munkásnak meg volt adva az alkalom, hogy az észrevételeit az országos előkészítő bizottságnak benyújtsa.

Kimondja továbbá a vasuti munkásgyűlés, hogy addig is, amíg szövetségünk megalakul, csoportosul lapunk, a MAGYAR VASUTAS előfizetőinek táborába s úgy az országos, mint a debreceni szervező-bizottságnak bizalmat szavaz.

Ez a határozat okos, helyes és örvendetes dolog. A csorbát debreceni munkástársaink ismét helyreütdtték és visszatértek az egyedül helyes utra. Ha figyelmet érdemlő, komoly ellenvetése van bármely munkástársunknak az alapszabályok ellen, érvényesítheti majd az alakuló közgyűlésen, mert hiszen minden közgyűlésnek módjában áll az alapszabályokon módosítani. Igyekezze majd a közgyűlést meggyőzni álláspontja helyességéről és akkor teljesülni fog az akarat.

De tartsa szem előtt mindenki, hogy az összesség érdekében szabad működni és bíráltni, de soha sem az

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

N I N I E R T.

Irta: J. Constant.

— Jó estét asszonyom. Bocsásson meg, hogy csak így munkás-zubbonyban jöttem el. Most ugyan munka nélkül vagyok, de nincs más ruhám. Mindent a zálogházba hordtam amióta a feleségem beteg.

— ...!

— Talán már nem is emlékszik rám? Chailloux Emile vagyok, az istenben boldogult Chailloux anyó fia, aki önnél szolgált. Hogyan? Ön már nem emlékszik Brigittára, az öreg szakácsnéjára?

— ...?

— Igen, igen. —

— ...?

— Egy kicsit megváltoztam azóta, hogy ön a fürteimmel játszott, dédelgetett és csókolgatott. Bocsánat asszonyom, de ön is megváltozott.

— ...

— Igen — négy évig Afrikában voltam; ettől barnult meg így a bőröm.

— ...

— A látogatásom célja? Annyi mindenről fecsegek itt, anélkül, hogy a dologra térnék. Nem könnyű az egészet megmagyarázni... Nos asszonyom, én Nini végett jöttem. Nini a feleségem.

— ...

— Nem a hites feleségem, de hiszen az mindegy. A kórházban van. Tüdősorvadása van.

— ...

— Oh, nagyon rosszul van. Ugy fáj, amikor napról-napra mind előbbre látom haladni a betegséget; amikor azt látom, hogyan esnek be rózsás orcái, mint esik be a szeme mindjobban s veszt el csudás fényét. Hihetetlen, mennyire tönkre ment. Pedig olyan erős és egészséges volt, hogy csupa öröm volt látni. Amikor először köpött vért, halálra sápadtam. «Mi lett szegény Ninim? Ne félj, majd elmúlik».

Akkoriban még reménykedett. Eleinte otthon ápoltam úgy, ahogy csak lehetett. Nem sajnáltam tőle semmit. Az orvos mindennap eljött; a legdrágább gyógyszereket kapta; a legjobb tejet, husokat s levest. De végre már nem birtam, bár akkoriban éppen sokat kerestem. Lakatos vagyok... Elhatároztam hát, hogy beviszem a kórházba...

— ...

— Csak még egy kis türelmet asszonyom! Bizonyára untatom. De ha nem kezdem előlről, elvesztem a fonalat. Olyan szórakozott vagyok.

Tegnapelőtt beszéltem a főorvossal. Magas, kopasz, szikár, cvikkeres ember. «A férje vagy a kedvese a 19-esnek?» Ugy-e, tudja, hogy mi a baja? Hallja hát: ha itt hagyja, el van veszte. A kórterem rossz levegője; a fertőzés veszedelme a többi tüdővész által csak siettetheti a betegség haladását. Azon

kell lennie, hogy falura vihesse, jó levegőre, lehetőleg a délvidékre. Amikor azt mondtam neki, hogy nincs munkám s hogy pénzünk sincs, hozzá tette még: «Az baj. De hallotta: itt el van veszte.» Ezzel tovább ment s a tanítványai a fehér köpenyekben kacagtak s beszélgettek. A feleségem megtudta az ápolónétól, hogy az orvos jó levegőt rendelt neki. Megölelt s a fülembe sugta: «Ugy-e, nem hagysz itt meghallni? Ugy-e, elviszel Nizába?» — Sokba van az nagyon. — Az izgatottságtól még beszélni is alig tudtam. — Honnan vegyem a pénzt? Még tíz frankkal tartozom is két barátomnak.

Ekkor rám nézett, asszonyom, olyan szenvedő, olyan megadással teli pillantással, olyan szomorú nézéssel, hogy még most is majd megszakad tőle a szívem, azután egészen halkan szólt: — Igaz, csak a gazdagoknak van joguk jó levegőre s napsugárra. A szegényeknek meg kell halniuk. — Azon igyekeztem, hogy egy kis bátorságot öntsek beléje. Azt mondtam neki, hogy talán majd meg tudom szerezni a pénzt. Mosolygott; szívtépő mosoly volt ez, amely megremegtetett. Kétségbe voltam esve. Kétségbe estem, mert tudtam, hogy ezer frankot nagyon nehéz megszerezni. És hirtelen magam előtt láttam egy képet, rettenetes képét a bekövetkező döknek. Láttam az én édes Ninimet a tanterem kőpadján mezitelenül, nyitott mellel, mindent feltárva a tanulók aljas pillantásainak s durva késének...

összesség ellen és alattomos, hátmögötti munkával.

*

A debreceni gyűlés lefolyásáról szóról-szóra, minden változtatás nélkül közöljük a nekünk beküldött gyűlési jegyzőkönyvet a következőkben:

Jegyzőkönyv felvételét Debrecenben, december 17-én, a «Franer» szállodában tartott nyilvános vasuti munkásgyűlésen.

Az egybehívók nevében Boldizsár János üdvözlö a megjelent munkástársakat, ajánl a gyűlés vezetésére elnököt és jegyzőt. A többség elnöknek Csomor Gyula munkástársat választja, jegyző Tamek Sándor. Elnök megköszöni a bizalmat, a gyűlést megnyitja és ismerteti a napirendet.

Napirend: Országos szövetségünk, a szervezkedés és a sajtó. A gyűlés ezt egybefoglalja.

Előadó: Kiss Miklós munkástárs (Bpest). Tisztelt munkástársak! Akkor, amikor 45000 vasuti munkásnak helyzete javításáról van szó, pártpolitikából kifolyó személyeskedésnek helye nincs. Megemlíti, hogy a multkorú ittélé alkalmaival, amidőn gyűlésünkön az alapszabálytervezetet ismertette, nem foglalt senki ellene állást. Kéri azon munkástársakat, akik most, amidőn alapszabályunkat szentesítés végett benyújtottuk az illetékes helyre, ne törjenek ellene, lesz módunk később is javítani egy országos értekezleten, lesz annak helye. Elitéli az akkordrendszert és megemlíti, hogy a nyugbérpénztár sem felel meg a célnak és ezeket a bajokat csak úgy orvosolhatják, ha együtt harcolnak.

Fellner Béla (Bpest): beszél a személyeskedés ellen, elitéli az aknamunkát. Rátér a szervezkedésre és annak hasznára, megemlíti a temesvári példás összetartást, felkéri a debreceni munkástársakat, csatlakozzanak mindannyian a szervezet táborába, mert csak akkor teljesülnek vágyaink, ha összetartva, együttesen vivjuk ki.

Garai Ármin (Bpest): Eljöttünk hozzátok, s a budapesti munkástársak üdvözlését hoztuk és hogy a válaszfalakat eltávolítsuk munkástársaink közül, elitéli azokat, akik most bujtak elő, amidőn az út már meg van egyengetve.

Szegedi Gyula (Debrecen): Tiltakozik azon

vádak ellen, mintha ő a szövetség ellen törne. Ők nem akarnak mást, mint hogy kedvezőbb tagdíjakkal az összes vasuti munkásság belépessen.

Kiss Miklós: Sulyos érvekkel bizonyítja azt a helytelen eljárást, hogy a központi bizottság megkerülésével fordultak az igazgatósághoz, kérde az illetőktől, szükségesnek találják-e a szövetséget? (Felkiáltások: Igen!) Akkor vonják vissza előbbi határozatukat és küzdjünk egyöntetűen. (Közbeszólás: Ezt nem tehetjük, ez gyávaság lenne!) Rátér végül a pályafentartási munkások sanyaru helyzetére, ezeket nekünk kötelességünk megvédeni.

Bencze István (Debrecen): Látja a hangulatból, hogy a szövetségre mindnyájunknak szüksége van, tehát miért törnek ellene? Elitéli azokat, akik kétéves munkánkat szét akarják rombolni.

Knöpfler Miksa (Debrecen): A helyzetet óhajtja tisztázni, beszél a november 24-én tartott értekezletről, amidőn 50 fillér tagdíjat állapítottak meg és a hozott határozatot vissza nem vonhatják, ehhez az összességnek van csak joga.

Kiss Miklós (Bpest): Kéri az ellenzőket, hogy a november 6-án hozott határozatot vonják vissza. Kiss felszólalása után elfogadták a határozati javaslatot Kiss Miklós azon pótálásával, hogy ennek következtében a folyó hó 6-án hozott határozat alól felvannak oldva.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Lakatos József és Dudás Bertalan munkástársak kértek fel.

Ezzel a gyűlés véget ért.

S Z E M L E.

BELFÖLD.

Vasutasok bérmozgalma. Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak mozdony- és vonatkísérő személyzete bérmozgalmat indított azért, mert az igazgatóság a kilométerpénzekbe nem számította be azt az időt, amely az állomásokon való ki- és berakodással és tolatással eltelt. A mozdony- és vonatkísérő személyzet ennél fogva a nagyobb munka fejében fizetésemelést kért. A vasutasok bér-

mozgalma tekintetében az igazgatóság úgy határozott, hogy a mozdony- és vonatkísérő személyzet az állomásokon a be- és kirakodásokkal és tolatásokkal eltöltött időért külön tizenhat fillérnyi óradíjat kap, a segédszemélyzet pedig tíz fillérnyit. Ezeket a külön díjazásokat a kilométerpénzekkel együtt fizeti az igazgatóság. Az alkalmazottak azonban nincsenek megelégedve ezzel a megoldással, mert az órapénzek által nyerendő fizetési többlet a személyzet nyugdíjilletményét nem nagyobbítja.

Kartársaink az Acsev-nél tehát teljes sikert arattak, amihez tiszta szívből gratulálunk nekik.

Az általános választójog. Milliók érdekének adunk hangot, anélkül, hogy a napi-politika utvesztőjébe tévednénk, amikor föl-jegyezzük alábbiakat, mint történelmi tény.

A kormány 19-én hozta nyilvánosságra az általános választójogra vonatkozó következő törvényjavaslatát:

1. §. Országgyűlési képviselőválasztáson választói joga van minden férfinak, aki életének huszonnegyedik évét betöltötte, magyar állampolgár, írni és olvasni tud.

2. §. Nem gyakorolhatja a választói jogot, aki

a) gondnokság alá van helyezve, vagy akinek kiskorúsága meg van hosszabbítva;
b) csőd alatt áll;
c) vizsgálati fogságban van, szabadságvesztés-büntetés végrehajtása alatt áll, vagy feltételes szabadságon van;

d) politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére van ítélve, az ítéletben megállapított időtartam alatt;

e) a közös hadsereg (hadi tengerészet) vagy a honvédség állományában tényleg szolgáló vagy tényleges szolgálati ideje alatt ideiglenes szabadságra bocsátott katona (tengerész), illetőleg honvéd; ezek közé azonban nem tartozik az, aki csak ideiglenesen van ténylegesítve (fegyvergyakorlatra, szolgálati gyakorlatra, katonai kiképzésre vagy kipróbálásra behíva);

f) a csendőrség személyzetének tagjai;
g) közsegélyben részesül, vagy a választást közvetlenül megelőző évben ilyenben részesült, vagy általában közjótékonyságból él.

3. §. Országgyűlési képviselővé választható, akinek választói joga van, ha választói

Oh asszonyom, megfeledekzem magamról — tartóztatom önt...

Kétségbe voltam esve. Ekkor hirtelen eszembe jutott ön, az ön jószágos, nagy szíve. Azt beszéltek nekem, hogy ön nagy összegeket áldoz jótékony egyleteknek, az apácáknak, menházaknak, árvaházaknak, egyszóval: egész sereg jótékony célnak. Tudom azt is, hogy ebben a kerületben egy lelenház az ön nevét viseli. Azután eszembe jutott, hogy ön milyen jó volt hozzám, amikor még gyermek voltam. Elhalmozott mindenféle nyalánysággal és gyümölcscsel. És akkor azt mondtam magamban, hogy ön nem fogja meghalni hagyni Ninit ezer frank miatt. Adja kölcsön nekem asszonyom ezt az összeget és ha van Isten, meg fogja áldani érte...

— Igen, tudom, nagy összeg, de hát egy emberélet csak ér ezer frankot. Az egész életemen át dolgoznám érte, hogy visszafizethessem; aztán meg már megmondtam; én kitartó munkás vagyok és havi törlesztéssel két év alatt visszafizetem...

— Tíz frankot kínál? Tíz frankkal csak nem vihetem Ninit a tengerre? Lehetetlen, hogy megtagadja a kérésemet? Ön, akinek ezer frank kevesebb mint nekem tíz sous! Ön, aki még csak a mult hónapban kétszáz-ezer frankot tett le egy egylet céljaira? Oh értem, ön azt hiszi, hogy rá akarom szedni, hogy nem mondok igazat. Pedig esküszöm, hogy igazat beszélek. Nem lenne hozzá bá-

torságom, hogy most hazudjam. Félnék tőle, hogy szerencsétlenné teszem vele Ninit. A Nini egészségéről van szó. Ha nem hisz nekem váltsa meg ön a jegyeket; béreljen egy szobát nekünk, ahol akar, Cannesban, Saint Raphealban, valahol, ahol az élet nem nagyon drága és küldjön egy kevés pénzt, hogy két vagy három hónapig élhessünk odalenn mindaketten. Könyörgöm asszonyom. Akarja, hogy térden állva kérjem? Niniért teszem. Gazember, semmirekellő vagyok. Ha rólam lenne szó, azt mondanám, hogy nem érdemelek jobbat. De Nini valóságos angyal. Még egy légynek se tudna ártani. Olyan finom, olyan csudás. Menjen a kórházba asszonyom, kérdezze meg az ápolónétól, nem szereti-e mindenki a kórteremben? ... Mondja, hogy megteszi!

— Ön tehát a leghatározottabban vonakodik? Azt akarja, hogy Nini meghaljon? De követ visel-e ott, ahol másnak a szíve dobog? Oh ez rettenetes! Nem hittem volna önről.

És én már hajlandó voltam olyan magaslatra emelni önt, mint egy női ruhába öltöztetett szent Vincét. De már tisztán látok: minden csak szédelgés, tartuffösködés. Ön jót tesz, hogy beszéljenek róla, hogy a nevét millió példányban lenyomtassák; hogy szerepeljen a bizottságokban...

— Nem, én nem sértegetem önt, csak az igazat mondom meg. Nem sok alkalma van arra, hogy az igazságot meghallja. Azok az

emberek, akiket ön fogad, tulságosan tányérnyalók...

Hogyan, ön be akarja hívni az inasát? Csak türelem, a csengetyű mögöttem van. Meg kell, hogy hallgasson. Igenis, az ön jósága csak szemfényvesztés. Kidobja a pénzt, hogy a nagyharangra akaszszák; de hogy egy szegény leányt megmenten a haláltól...

— Hogy mondta? Utcai leány? Meg ne ismétlje ezt a szót. Ne merjen megsérteni egy nőt, aki a durva vászonköntösében többet ér, mint ön a selymében...

— Ne kiabáljon úgy, mert megtalálná banni!

— Még bejönnek a cselédei.

Hallgatsz-e vén fenevad, vagy kitekerem a nyakadat!

Hallgatsz-e végre! Hallgatsz-e már...

— Már nem mozdul. Egészen megkékült.

Talán nagyon is megszorítottam. Ezt jól csináltam. Azon kell lennem, hogy minél előbb eljussak innen, mielőtt a cselédség bejön. Nem ismer itt senki... Hallatlan szerencse! Ha feltörném a szekrényt halkan, egész csendesen! Nem is kell, a kulcs benne van. Oh, mennyi Lajos arany. A Saint Lazare-beli vezeklőknek? Oh lala! Csendesen kinyitom az ajtót. Nincs itt senki. A cselédek lépcsője balról van. A szobaleány a szakácsnéval fecseg. Jól megy minden. Ha az ördög szeret, a feleségem el fog menni Nizzába, még pedig első osztályon.

jogának gyakorlásából kizárva nincs (2. §.), valamelyik választói névjegyzékbe fel van véve (5. §.), legalább tíz év óta magyar állampolgár és a törvény azon rendeletének, hogy a törvényhozás nyelve a magyar, megfelelni képes.

Nem választható, aki nyereségvágyból eredő büntett vagy vétség miatt, vagy e törvény életbelépte után valamely nemzetiségnek a másik elleni gyűlöletre izgatása miatt jogerősen el volt ítélve.

4. §. Minden választókerület egy képviselőt választ.

A választókerületek a szavazás céljára kisebb szavazókörökre osztatnak. Minden város, nagyközség és körjegyzőség külön szavazókört alkot.

Népszerűbb városok és nagyközségek magukban is több szavazókörre oszthatók. Körjegyzőségekből a szükséghez képest szintén több szavazókör alakítható, úgy, hogy a körbe tartozó kisközségek egyenként vagy más községgel, esetleg várossal együtt külön szavazóköröket alkossanak.

Városokban és nagyközségekben, amelyek önmagukban egy vagy több választókerületet alkotnak, a szavazókörökre osztás mellőzhető.

5. §. Azokról, akiknek választói joguk van, községenként névjegyzék készítenőd.

Minden választó csak egy névjegyzékbe, még pedig azon város, városrész vagy község névjegyzékébe veendő fel, melyben rendszer lakása van.

6. §. A választás közvetlen és titkosan, szavazólapok útján történik.

Szavazati joga csak annak van, aki a választói névjegyzékbe fel van véve.

A szavazati jog csak személyesen gyakorolható.

A megválasztáshoz általános szótöbbség szükséges. Ha ezt egyik jelölt sem nyeri el, újabb szavazásnak van helye azon két jelölt közt, akik a legtöbb szavazatot kapták.

Szavazat-egyenlőség esetén sorshuzás dönt.

7. §. A képviselők jelenlegi száma változatlanul marad.

8. §. A képviselői megbízásnak az 1886: I. törvénycikkben megállapított öt évi tartama érintetlenül marad.

9. §. A választókerületek új beosztásáról, a névjegyzékek összeállításának s a választási eljárásnak részleteiről, továbbá a választások érvénye feletti bíráskodásról külön törvény intézkedik.

Az erről szóló törvényjavaslatot a belügy-miniszter a jelen törvény kihirdetésétől számított egy év alatt köteles az országgyűlés elé terjeszteni.

10. §. Azok, akik a korábbi törvények alapján készült utolsó évi választói névjegyzékek valamelyikébe fel voltak véve, habár írni olvasni nem is tudnak, választói jogukat a jelen törvény életbeléptét követő két országgyűlési időszak tartamára megtartják s az új választói névjegyzékbe is — régi jog alapján — felvétetnek, feltéve, hogy régi választói jogcímük fenáll ugyanabban a városban vagy községben, melynek névjegyzékébe e törvény életbeléptekor fel vannak véve.

11. §. E törvény a 9. §-ban említett törvénnyel egyidejűleg lép életbe. Ezen időpontig a képviselőválasztásokra vonatkozó jelenlegi törvények változatlanul hatályban maradnak.

12. §. E törvény végrehajtásával a minisztérium bízatik meg.

Budapest, 1905. évi december hó 16.

Nem bocsátkozunk a javaslat bírálatába. Résztint azért, mert nem politizálunk, másrészt mert alig van rá remény, hogy az általános választójog egyhamar törvénynyé váljon.

Pedig kívánnunk kell nekünk is. Hiszen a 45000 vasuti munkás közül alig ezernek, a 22000 szolga közül sem többnek van szava-

zati joga és az altisztek jó része is ki van rekesztve a legfontosabb és legelőkelőbb jogából.

Olcsó a vasutas élete. Lapunk más helyén foglalkozunk azzal a két szomorú esettel, mely a minap a fővárosban két munkástársunk életébe került. De sajnos a vasutas veszedelme nemcsak a fővárosra és nemcsak Magyarországra szorítkozik. Olcsó a vasutas élete mindenütt, mindenütt féllábbal a sirban van és kockáztatja életét, véré, testi épségét a közforgalom érdekében, szerény fizetése fejében.

Bizonyítéka ennek a lefolyt héten megtörtént két eset is:

Máramarosszigetről írják: A máramarossziget—körösmezsei vasut egyik állomásán vasárnap *Kaisz* mozdonyvezető oly szerencsétlenül állott a robogó vonatnál, hogy a szél odakapta kabátja szárnyát a mozdonyhoz. *Kaisz* a vágányok közé esett és a vonatot keresztülment rajta. Lábát és kezét a vonat elvágta. A szerencsétlen embert félholtan emelték ki a sinek közül.

Majna-Frankfurtból táviratozzák, hogy az aschaffenburgi pályaudvaron *rettenetes halált* halt egy *Bast* nevű mozdonyvezető. A szerencsétlen ember indulás előtt mozdonya elé térdelt, hogy valamit igazítson a gép csavarjain. A mozdonyon levő fűtő nem sejtve, hogy *Bast* a gép előtt foglalatostokodik, megindította a mozdonyt. A következő pillanatban rémes halálordítás hallatszott a gép kerekei közül és egy véres fej gurult a peronon álló utasok lába elé. A gép lefejezte a mozdonyvezetőt.

És még rossz néven veszik, hogy az ilyen munka fejében legalább tisztességes és emberhez méltó megélhetést követel a vasutas!

KÜLFÖLD.

Oszták vasutasok mozgalma. Az oszták államvasutak alkalmazottjai, mint ismeretes, a passzív rezisztencia segítségével átlag 20 százalék bér- és fizetésemelést vettek ki. A vasutügyi miniszter azonkívül ígéretet tett, hogy a magánvasutak igazgatóságainál közbenjár, hogy azok is hasonló engedményt adjanak alkalmazottaiknak. Ígéretét be is váltotta, de a magánvasutak nem akartak a vasuti alkalmazottak szervezetével érintkezésbe lépni, hanem csak a saját személyzetükkel közvetlenül. Az oka ennek a vonakodásnak könnyen érthető.

A vasuti vállalatok az alkalmazottak összetartását akarták megbontani, azonkívül remélték, hogy ha közvetlenül a saját személyzetükkel tárgyalnak, azokat könnyebben megfélemlíthetik és azután majd csak elállanak a követeléseiktől vagy mérséklék azokat.

De ez a legkevésbé sem tiszteletreméltó tervük teljes kudarcot vallott. A magánvasutak céltudatosan szervezett alkalmazottai kijelentették, hogy hűségesen ragaszkodnak a szervezetükhöz és mivel azzal a társaságok nem tárgyalnak, ők is megkezdik a passzív rezisztenciát.

Meg is kezdték. De nem volt szükség arra, hogy minden vonalon megkezdjék és ahol tényleg obstrukcióba léptek, azt sokáig folytassák, mert a magánvasutak igazgatóságai, közöttük a Déli Vasut és az Északi Vasut is, csakhamar megadák az összes követeléseket.

Ez a második nagy győzelme hősiessé oszták kartársainknak!

Vasutassztrájk Oroszországban. Az oroszországi nagy forradalmi kavarodásban egyre fölbukkan a vasuti sztrájk híre és nemcsak a híréből marad, de egyre kitör,

azután ellanyhul, mire ismét fölújul a vasuti forgalom lebonyolításának a beszüntetése.

Szerdán például a következő két távirat érkezett Oroszországból:

Alexandrovo, december 20.

Moracsevicset, a varsói vasuti munkások szövetségének elnökét letartóztatták. Ennek következtében a szövetség elhatározta, hogy pénteken a Visztula-vasut tisztviselői sztrájkba lépnek.

Pétervár, december 20.

A moszkvai vasuti tisztviselők elhatározták, hogy csatlakoznak az általános sztrájkhoz. Ennek következtében az itteni munkástanács elrendelte, hogy *ma délben 12 órakor kezdetét veszi az általános sztrájk*. A hír azonban még nem nyert megerősítést. A *Novoje Vremja* jelenti Moszkvából, hogy ott is elhatározták az általános sztrájkot és hogy a forradalmi párt képviselői manifesztumot tettek közzé, amelyben felhívják a munkásokat és a katonaságot, hogy alakítsanak demokratikus köztársaságot.

Egy régebbi távirat pedig, a múlt hét végéről, *Riga* orosz városból a következőket jelenti:

Az ostromállapot kihirdetése óta *Riga* egészen el van vágva a külső világtól. A *posta*, *táviró* és a *vasut alkalmazottjai sztrájkolnak*. A vasuti alkalmazottak bizottsága a következő felhívást adta ki.

Bajtársak! Vakmerő módon kihívtak bennünket. Arra a követelésünkre, hogy az ostromállapotot megszüntessék, azzal felelt a kormány, hogy újabb ostromállapotot rendelt ki. Békés gyűléseinket azzal kergetik szét, hogy agyonlövéssele fenyegetnek bennünket. Bajtársak, arra kérünk benneteket, hogy *általános sztrájk*kal támogassatok bennünket

Erre a felhívásra az összes vasuti alkalmazottak a sztrájk megkezdésével feleltek. Az összes üzletek be vannak zárva. A bérkocsisok, a közuti vasuti alkalmazottak, a lőgszergyárak és a villamosági művek munkásai sztrájkolnak. A város környékén mindenütt meg vannak rongálva a sinek. *Tegnapelőtt egy Pétervár felől jövő vonat klsiklott és egy magas töllérről a mélységbe zuhant*. A pétervári állami intézményekkel és bankokkal való összeköttetést torpedóhajók tartják fenn.

A pályaoőrök mozgalmához.

A kinevezettek fizetésrendezésének csúfolt törvény indokolása, azon érveléssel hagyta meg a pályaoőröket a fizetésüknek jelenlegi helyzetében, hogy a pályaoőrök foglalkozása csak a napszámomunka körét foglalja magában és amely a jelenlegi fizetés keretében megfelelőleg van díjazva, illetve szabályozva.

Szomorú és naiv felfogásra vall ezen indokolása a törvénynek, úgy vasuti, mint szociálpolitikai tekintetben.

A pályaoőrök azon munkáját, amely ezer és ezer ember élete és a vasutnak milliókra menő vagyona biztonságáról gondoskodik, egyszerűen, minden szaktudást nélkülöző napszámom munkává degradálja.

Szeretnénk látni a törvényhozás ama tagjait, akik e törvényt megalkották, hogy ha a pályaoőr foglalkozása közönséges napszámom munka, vajon ha nekik kellene ezt a kényelmes munkát végezniök, a balesetek statisztikáját hány esettel szaporítanák?!

A pályatestnek minden legkisebb részletét ismerni, a felépítményeknek részletességeit felülvizsgálni, a pályának jó karbantartására ügyelni, továbbá a vonatoknak szabad és akadálytalan menetére alkalmazott harangjelzésekre való felügyelet mind a pályaoőrök kötelességét képezik és amelyek mind felelősséggel és szakképzettséggel járnak.

De legjobban bizonyítja e törvény indokolásának tarthatatlanságát az, hogy számos szegény pályaoőr a farszto kötelességteljesi-

tésben kimerülve, elmulasztotta olyan kötelességének teljesítését, amely balesetet idézett elő és e szegény pályáőr a felelősség elvénél fogva a vádlottak padjára került. Tehát mikor a felelősség megállapításáról van szó, akkor a pályáőr nem napszámos, csak ha a fizetésének rendezéséről van szó.

A pályáőr napszámos csak annyiban, hogy még az utolsó napszámosnál is rosszabb fizetésben részesül.

Ugyanezen fizetésrendezési törvény indokolása avval dicsekszik, hogy a pályáőrök nagy része természetbeni élvezményt kap, tehát a fizetésének rendezésére nem igényelhet többet, — ezen állítása a törvény indokolásának nem felel meg, mert éppen ellenkezője igaz és pediglen a pályáőrök igen jelentékeny része nem élvezi e természetbeni áldást.

Ez a felfogás a Mávnak többi alkalmazottjaival szemben tanúsított eljárásával homlokegyenest ellenkezik, mert pl. a vonatkis-
rőknek is van kilométerpénze, az állomási személyzetnek jutalékja, a pályafelvigyázónak pótlékpénze és amire legkevesebb szükség van, nagy uraknak jó nagy diétái.

Áttérvén a pályáőrök mozgalmára, ennek nem szabad tisztán a pályáőri mozgalomnak keretébe mozogni, hanem fel kell karolni mindazon alkalmazottakat, akiket a szerencsétlen fizetésrendezési törvény az őrszemélyzet kategóriába sorozott, ugymint pályá-, éjjeli-, nappali-, pénztári-, szertár-, tűz-, sorompó-, kapu-, korlát- és hidőroket.

A mozgalom szervezettségének teljes hatalmával oda kell törekedni, hogy az őrszemélyzet külön kategóriája megszűnjön és a többi szolgaszemélyzet kategóriájába osztassák be. Ha a régi rend szerint nem tartozott az őrszemélyzet külön, akkor most a legnagyobb méltánytalanság az, hogy mikor a forgalom emelkedésével az őrszemélyzet szolgálati kötelesség teljesítése is emelkedett, határvonal vonassék a szolgaszemélyzet különböző ágai között.

A pályáőr munkaideje, a még legkiszákmányoltabb napszámosénál is rosszabb, úgy hogy egy járattan ember el se hiszi, hogy a pályáőr 30 órát szolgálatban van és e 36 órai szolgálat után van neki 12 órai pihenője. Nem is hihető ez másképen, mint úgy, hogy ezelőtt 20—25 évvel, mikor ezt megállapították, nem volt oly sűrű az éjjeli forgalom, mint jelenleg és a Máv. bölcs intézői azt gondolták, hogy a vonatközlekedések közt van elegendő szünetelési és pihenő idő, de most, mikor a vonatforgalomnak jóformán megkétszereződésével ez a kis lopott pihenő idő is megszűnt és a 36 órai szolgálati időt tényleges szolgálatban kell töltenie.

Ily viszonyok közt talán felesleges magyarázni, hogy az őrszemélyzetnél a szolgálati idő rendezése még a fizetésrendezésnél is fontosabb, mert mit ér ha jobb fizetési helyzetbe jönnek is, de a munkaerejük a testet és lelket fárasztólag kihasználják. A munkaidő rendezése a pályáőröknél a vonatforgalomnak megfelelően kellene szabályozni, a vonatforgalom maximumát véve alapulvül, a 12 órai szolgálatot azonban meg nem haladva.

Igen fontos körülmény a pályáőrök mozgalmában az is, hogy a fővonalon, ahol az érdesítő hordások naponta 5—6-szor is előfordulnak és amelyek végrehajtása is pontosan teljes lehetetlen, a telefonnal pótolassék, ha a közigazgatás minden szervébe behozták ezen intézményt, akkor a vasutnál, ahol a biztonság érdekében (mert a rendkívüli vonatok értesítése a pályáőröknél a biztonság érdekében történik) mindent el kell követni, hogy még a másodrendű és kisebb forgalmu pályákon is a telefon behozassék, mert az immár nélkülözhetetlenné vált.

Kulturális tekintetben igen fontos a pályáőrökre és a városon kívül lakó őrszemélyzet részére, hogy a Máv. jelenlegi konviktusai akképpen bővítsenek ki, hogy az őrszemélyzet gyermekei, akik középiskolát vé-

gezni akarnak, azok részére ott internátus létesíthessék.

A mai viszonyok közt a vonalon levő őrszemélyzet gyermekei részére a középiskolába járás teljesen lehetetlen, mert hisz olyan helyeken, ahol a vonatközlekedés az iskolába menő idővel nem esik össze és a középiskolával bíró város távol van, ott az örök a gyermekeiket középiskolába, ha iskolai előmenetelükben még oly nagy haladást is tanusítanak, nem járathatják. Me t ugyan melyik szegény ör képes még az iskoláztatás nagy költségein kívül gyermekének élelmezését és lakását külön fizetnie? Egy szóval lehet rá felelni és ez az, hogy egy sem. Ennélfogva szükséges az, hogy az őrszemélyzet azon gyermekei részére, kik középiskolát akarnak végezni, internátusokat létesítsenek.

A mozgalom ezen és többi céljának keresztülvitele azonban csak attól függ, hogy az őrszemélyzet, amely első sorban kereste fel a kinevezettek nagy táborából a vasutasok céltudatos szervezetét, fognak-e birni elegendő energiával és buzgalommal, hogy e mozgalomhoz való ragaszkodásukat minden körülmények közt is betartsák? Ha igen, akkor az övék a dicsőség, dacára, hogy az őrszemélyzet a kinevezettek között a legszegényebbek és legelhagyatottabbak, de ők mutatták meg a kinevezetteknek azt az utat, amelyen minden öntudatos vasutasnak haladnia kell!

Ez az út pedig egyenesebb minden lojális sürgönyzésnél.

R. B.

*

A múlt számunkban közzétett arra a cikkekre, hogy *«Mit akarnak a pályáőrök»* egy testvérünk a *terézvárosi* osztálymérnök-ség részéről és egy a *sárbogárdi* osztálymérnök-ség részéről tett igen talpraesett bíráló megjegyzéseket, amelyeket a jövő számunkban fogunk az időközben beérkezettekkel együtt közzétenni.

A betegsegélyző pénztárak.

II.

A jövőnek társadalmában igen fontos szerep várakozik az orvosokra, aminek oka a többi között első sorban abban rejlik, hogy minél fejlettebb valamely társadalom, annál jobban megbecsüli a munkát és az azt produkáló munkást. A munkás pedig csak akkor állhat hivatásának teljes magaslatán, ha meg van a munkaképessége, azaz, ha egészséges. Az egészségnek pedig legfőbb öre az orvos, aki nemcsak a már megszerzett betegségeket törekszik gyógyítani, hanem még inkább minden igyekezetét oda fordítja, hogy a munkás az őt érhető káros behatásokkal szemben megvédelmeztesse. Ez utóbbit úgy hívják az orvosok, hogy: profilákszis. Már most oly irányban halad az orvosi tudomány, hogy nem annyira azzal foglalkozik, miképen lehetne a betegeket a föld színéről eltüntetni, hanem hogyan lehetne elérni azt, hogy a lehetőség határain belül senki meg ne betegedjék. Innen van aztán az, hogy a szociális irányú és szociális problémákkal (azaz magyarul: kérdésekkel) foglalkozó lapok a művelt nyugoti államokban, kivált Svájcban, Francia- és Németországban, állandóan napirenden tartják az orvosi és orvostársadalmi kérdéseket. Mi természetesen e tekintetben is csak csigaléptekben haladunk előre és a polgári lapok folyton arról beszélnek, hogy a magyar olvasó közönség még nem elég érett és tanult az ilyen kérdéseknek a megértésére. Én pedig azon véleményen vagyok, hogy a magyar lapoknak írói maguk is teljes sötétségben botorkálnak a közegészségi dolgokat illetőleg és ezért irnak össze, ha néha mégis kell ezekkel foglalkozniuk, annyi értelmetlen badarságot.

Ami pedig a közönséget illeti, azt tanítani kell és úgy tapasztalom, hogy az anyanyiszor tudatlannak és tanulni nem akarónak bélyegzett munkások szívesen is tanulnak. Ezen tapasztalatomat és meggyőződésemet pedig onnan meritem, hogy állandóan sok száz és száz levelet kapok az ország legkülönbözőbb részeiből olyan munkásoktól, akik egészségi kérdések iránt érdeklődnek.

Fájdalommal kell bevallanom, hogy a magyar orvosoknak többsége még eddig nem emelkedett a helyzetnek magaslatára és ezek azon téves nézeten vannak, hogy már eleget tettek kötelességöknek, ha recipét irnak a betegnek.

Igaz, hogy a magyar orvosok átlag nagyon szegények és így legtöbbször nem is áll módjukban, hogy a költséges szociális irányú irodalmi termékeket megszerezhessék.

Most is gyűlést tartottak a budapesti orvosok és tanakodtak azon, hogy miképen lehetne nyomasztó helyzetökből kibontakozniok. Erre csak egy elfogadható mód kínálkozik, t. i. az, hogy úgy, mint azt más társadalmi osztálybeliek is teszik, gazdasági alapon szervezkednek. A szervezkedésnek azonban egy igen nagy akadálya van, t. i. az, hogy a különböző orvosok érdekei nem egyöntetűek és nem azonosak. A vasuti munkásoknál például úgy áll a dolog, hogy mindegyiknek az érdeke egyforma, de az orvosoknál például Korányi professzornak, aki évenként legalább 100,000 koronát keres, kétségkívül más az érdeke, mint az olyan orvosnak, aki néha ebédhez is csak kölcsön és hitel útján juthat. Ez az oka aztán annak, hogy akadt olyan dugdagdag egyetemi tanár, aki nem pirult, mikor a szervezkedés céljaira — öt koronát ajánlott fel. Száz és száz vasuti munkás van, aki arca véres verejtékével nem keres naponta többet, mint öt koronát, de azért ezek a szegény emberek mégis nagyobb áldozatokra hajlandók. Miután pedig ezek a tanárok abból gyűjtik halomra a pénzt, hogy a gyakorló orvosok hozzájuk utasítják a betegeket, én azt ajánlottam, hogy az ilyen szűkkeblű embereket — bojkottálni kell. Ez a rendszer a munkásoknál fényesen bevált és az orvosoknak sem szabad ettől visszariadniok. Ne küldjenek hozzájuk a gyakorló orvosok betegeket, amíg meg nem puhulnak és be nem adják a derekukat.

A gazdasági szervezkedésnek célja első sorban az, hogy minden orvos munkához jusson. Ez pedig csak a szabad orvosválasztás útján érhető el. A szabad orvosválasztás nemcsak az orvosi, hanem ezzel egyenlő mértékben munkásérdek is. Hadd forduljon minden beteg azon orvoshoz, akire akar és aki iránt bizalommal viseltetik. Kiváltképen fontos a szabad orvosválasztás a vasuti munkásokra nézve, akik a mostani rendszer nekézkessége miatt megbetegedés esetén igen sok kellemetlenséget és keserűséget kénytelenek elnyelni, pedig többet fizetnek, mint azon munkások, akik az ált. munkásbetegsegélyző pénztárnál vannak biztosítva.

Azok az urak, akik az orvosok fölött való hatalmat kezükből nem akarják kiadni, de ezt nyilvánosan bevallani nem merik, arra hivatkoznak, hogy ők a szabad orvosválasztásnak megvalósítását azért ellenzik, mert a törvény ezt nem engedi meg. Az 1891. évi XIV. törvénycikknek 7. §-a t. i. azt mondja, hogy minden betegsegélyző pénztár tagjainak ingyen orvosi segélyt, *valamely a pénztár igazgatósága által kijelölendő és orvosi gyakorlatra jogosult orvos által köteles nyújtani.* Szóval szerintök az igazgatóság kijelöl a kezelésre néhány orvost. De én azt kérdezem, hol van az megírva, hogy például a vasutasok betegpénztára Budapesten hány orvost jelöljön ki? Nem jobb volna-e, ha a mostani létszám helyett a beteg 800—900 orvos közül tetszésök szerint választhatnának?

Egyébiránt, hogy a pénztári igazgatóság-

goknak ezen okoskodása helytelen és meg nem állhat, az kitűnik azon válaszból is, amelyet kereskedelmi miniszter korábban Hieronymi Károly adott dr. Várady Károly képviselőnek azon interpellációjára, amelyben a szabad orvosválasztásnak a munkások és az orvosok érdekében való mielőbbi megvalósítását követelte. A miniszter azt mondotta, hogy ő ebbe bele nem szólhat, nehogy megsértse a pénztárak önkormányzatát, de a pénztárak saját belátásuk szerint azt tehetik, amit akarnak, ha tetszik megvalósíthatják a szabad orvosválasztásnak eszméjét és ha tetszik, megmaradhatnak a fixfizetéses orvosi rendszer mellett is.

Ezzel szemben áll az, amit erről a kérdéssel az országos közegészségi tanács mondott. A belügyminiszter tudniillik egy felelősséggel kapcsolatos kérdést intézett a szabad orvosválasztás dolgában az országos közegészségi tanácshoz. Ez egészségi kérdésekben Magyarországnak legfőbb fóruma és tagjait elfoglaltsággal egyáltalán nem lehet vádolni. A tanács áttanulmányozta az összes aktákat és betegpénztári kimutatásokat és ezek alapján oda nyilatkozott, hogy az egyetlen igazságos megoldási mód, amely tekintettel van a munkásoknak és az orvosoknak jogos érdekeire egyaránt, nem lehet más, mint a szabad orvosválasztásnak behozatala, amelyet — ha másképp nem lehet — kormányrendelettel kellene megvalósítani.

Igy állván a dolgok, bárhogyan is magyarázza a vasutasok betegpénztárának igazgatósága a törvényt, mi — ha majd újra rákerül a sor — lankadatlan buzgalommal küzdjünk a szabad orvosválasztásnak eszméjéért mindaddig, amíg sikerül azt megvalósítanunk és győzelemre vinnünk!

Dr. Bród Miksa.

A nagybecskereki gyűlés.

A nagybecskereki máv. munkások és alkalmazottak folyó hó 17-én d. e. 10 órakor jól látogatott gyűlést tartottak a következő napirenddel: 1. A szervezkedés és a sajtó. 2. A vasuti munkások országos szövetsége. A gyűlésen képviselve voltak az összes szolgálati ágak.

Az egybehívók nevében Fülöp András munkástárs üdvözölte a megjelenteket és ajánlatára a gyűlés Köhler Károlyt elnöknek és Feketics Ferencet jegyzőnek választották meg.

Elnök megnyitva az ülést, átadja a szót a budapesti központi szervező-bizottság képviselőjében megjelent Fürst munkástársunknak, ki lelkes szavakkal üdvözölte a nagybecskereki vasuti alkalmazottakat abból az alkalomból, hogy ők is felismerték az egyesülés és szervezkedés szükségességét, az abban rejlő hatalmat és önmaguktól csatlakoztak a becsületes és céltudatos vasuti munkásmozgalomhoz.

Ezek után ismertette a mozgalom keletkezését, az üldözéseket, a lap alapítását és azon eredményeket, melyet a bátor szókimondó Magyar Vasutas lap révén elértek. Ismertette továbbá a munkások által a kereskedelmi miniszterhez benyújtott memorandumot és a miniszteri választ, mely a munkások és alkalmazottak kívánságait korántsem elégíti ki. Feltárta azon okokat, melyek a munkásokat a Turtsányi-féle szövetségbe való belépéstől visszatartották. (Ekkor a gyűlésen jelenvolt Fodor művezető közbeszólásaival a beszédben zavarta a szónokot, midőn azonban figyelmeztetve lett, hogy a szólásszabadság részére biztosítva van akkor is, ha nézetünkkel ellenkező az övé, akkor elállt a közbeszólásoktól). Röviden ismertette a Vasuti Munkások Szövetségének alapszabálytervezetét és felhívta a jelenlevőket a szövetségbe való belépésre, mert a szövetség lesz azon vár, mely meg fog védeni bennünket minden támadás ellen

és e várban szervezzük a vasutasok harci seregét, melylyel kivívjuk a vasutasok szabadságát és jobbletét.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Szopka Vilmos munkástársunk a temesvári munkások üdvözlését tolmácsolta és német nyelven ismertette a szervezkedés és a sajtó hatalmát, ugyszintén a memorandum és a miniszteri válasz főbb pontjait. Végül a temesvári két sztrájk történetét ismertette, ami a jelenvolt és igazán rendkívül kihasználtság és agyongyötört állomási személyzet között mély visszhangot keltett.

Utána Fodor művezető szólalt fel, aki hibáztatja a külön szervezkedést. Szerinte, ha egy kalap alatt lenne a vasutas tábor, nagyobb eredményeket érhetnénk el, ajánlja, hogy a három alapszabály közül állítsanak egyet össze, mely megfelel az összesség érdekeinek. Végül azon merész állítást kockáztatta, hogy a munkások dominálni akarnak a szövetség vezetésében.

Szavaira Fürst munkástárs válaszolt általános helyeslés között, fejtegette, hogy a mai viszonyok között szó sem lehet a három szövetség egyesüléséről, mert a szervezetben a kinevezettek meggátolják a szervezett munkások becsületes törekvéseit, példa rá a múlt évi betegpénztári közgyűlés, hol még a tárgyalását sem engedték meg a munkások által benyújtott és igen humánus indítványoknak. Visszautasítja azon vádat, hogy mi dominálni akarnánk bármely téren is, bizonyítja a Konzum-választás, hol a biztos győzelem tudatában is biztosítottuk a kinevezettek részére a megfelelő képviselőt. Végül indítványozza, hogy mondja ki a gyűlés, hogy a Vasuti Munkások Országos Szövetségébe lépnek és addig is, míg megalakul, előfizetői lesznek a Magyar Vasutasnak. Egyhangulag elfogadtatott. Végül megkérdezte a gyűlést, hogy kívánják-e azt, hogy az igazgatóság támogatását kérjük, tekintettel arra, hogy óriási áldozattal jár a szövetség előkészítése. Vagy pedig hozzá akar-e járulni mindenki tehetségéhez képest a szövetség megeremtéséhez. Viharos tiltakozás az ellen, hogy bárhova is forduljunk segélyért, garanciát nyujtanak arra, hogy a nagybecskereki vasuti munkásság kötelességének mindenkor eleget fog tenni.

Ezután Szülle József állomásfelügyelő kartársunk üdvözölte a központi szervező-bizottságot és annak képviselőjét, örömmel látja a munkások szervezkedését és ahhoz csatlakozik, igéri, hogy annak felvirágoztatásához hozzá fog járulni, mert meggyőződése, hogy a népjogok védelmére a szervezett munkásság van hivatva. Ezen nyilatkozata lelkesen megéljeneztetett.

Azután megválasztották a Vasuti Munkások Országos Szövetségé nagybecskereki helyi csoportjának ideiglenes vezetőségét, amely a következő tagokból áll:

Köhler Károly elnök, Feketics Ferenc jegyző, Machulek Ferenc pénztárnok. Bizalmi-férfiak: Bartu János, Burulián József, Ágoston Ede, Meszmann István, Németh János, Kittl Mihály, Fülöp András, Zachariás József, Rácz Mihály műhelymunkások, Molnár Ferenc vonatmálházó, Küchel Mihály pályafentartó, Szülle Géza altiszt, Falk Jakab forgalom.

Végül elhatározták, hogy az egyidejűleg Debrecenben megtartott vasuti munkásgyűlésnek a következő táviratot küldik:

Aki nincs velünk, az ellenünk, ki ellenünk, az ellen küzdünk.

Nagybecskereki vasutasgyűlés.

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII., Csömöri-ut 28. sz., I. emelet, ajtószám 4.) minden csütörtökön este 7-8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak. Vidéki előfizetők levélben fordulhatnak jogi tanácsér lapunk szerkesztőségéhez. A Magyar Vasutas jogtanácsosa KADOSA MARCELL dr. (O-utca 48., I. emelet).

REMÉNY.

Fénylő sugára a sötét éjnek;
Kik benne már vágyak között élnek,
Azokat — bár csak egy rövid percre —
Oda viszi, ahol a földi lét
Nyomorai között a szolganép
Boldogabb lehetne...

Kik egyhangu, néma sóhaj,
Vigaszt csak a multakban keresnek, —
Nem tudják, hogy mit ígér a jövő...
Kik fárasztó, nehéz igát vonnak,
Nem hiszik, hogy csodákat alkothat
Az egyesült erő.

Mint egy kigyult, futó tüzes szikra:
Szívünkbe jő, s lelkünkbe tér vissza...
Bejárja a távol világokat,
Ahol egykor — ha majd oda érünk
S megnyílik az újvilág minékünk —
Nem látunk rabokat...

Talán akkor — ki tudja előre?
Örömkönni hull a rétre, mezőre;
S a napsugár megtör a vetésen...
Ki gondolná, hogy a kopár földbe
Mennyi rabnak hullott fájó könnye
Valamikor, régen...

Ha lelkünk már megunja az igát,
S elszórja majd termékeny sugarát,
Ahol rabok laknak a földtekén: —
Kiknek a gond örökös vendége —
A megvetett rabszolgák szívébe
Tán kigyul a remény...

S ha fénye majd messze utat bejár,
S hatalmas, mint felkelő napsugár:
Bevilágít a sötét homályba: —
Tán, mint csodás világ, tekint felénk
A szép jövő, a küzdő szolganép
Megvalósult álma...

KISS KÁROLY.

A vasutasok sorsa.

Laczi Ignác, 56 éves kocsitisztító folyó hó 15-én egy személykocsiban felakasztotta magát. — Müller Adolf 52 éves helyettes irodaszolgát Kőbányán a vonatba való beszállás alkalmával egy tolató mozdony agyongázolta.

Az összes polgári lapok e rövid pár szóban emlékeztek meg a rendőri rovatban és ezzel végeztek velők. Mi azonban, akik ismerjük e szerencsétlen munkások helyzetét és ismerjük a K. p. u. műszaki kocsihivatalában lévő állapotokat, megértjük azt, hogy 16 évi keserves szolgálat után miért vált meg munkástársunk az élettől.

Elképzeljük, hogy a tizenhat év alatt mennyi nélkülözésen, szenvedésen kellett átesnie. Tudjuk azt, hogy szerencsétlen munkástársunk beteg volt, amit nem a pihenésben és a jólétben szerzett meg magának, hanem ez azon rendszer következménye, ami a K. p. u. műszaknál hosszú idők óta divik, hogy a munkásban nem embert, hanem barmot látnak, kinek minden lépténél ott vannak a hajcsárok vagy az Árminok. Munkástársunk lábán már évek hosszú sora óta tenyérmagyságu nyitott seb volt, amit azonban Miczán uram egyáltalán nem tudott mérlegelni s neki könnyebb munkát adni, mert akkor egy protekciós gyereket kellett volna a jobb helyből kitenni, ez pedig nem

megy Miczán ur szerint. Hanem munkástársunknak — dacára ezen súlyos betegségének — a vonatknál lépcsőket kellett mosnia s egész nap egyik kocsitól és vonattól a másikhoz járnia a sebes lábaival. Ez volt az oka annak, hogy munkástársunk megvált az élettől, amit azonban a polgári lapok már nagy bölcsen elhailgatnak, de csak azért, mert ellenesetben a munkások talán felébrednének nehéz álmukból, megtanulnának gondolkodni s ezért a máv. igazgatósága esetleg megvonná az illető lapoktól a kedvezményeket. Pedig ez az igazság. Ez a munkástársunk megvált a szenvedésről, de családja még sokkal nagyobb szenvedésnek van kitéve, mint eddig. Kérjük a máv. igazgatóságát, mi történik e szerencsétlen ember hozzátartozóival s mi lesz azon feljebbvalókkal, akik ezt az embert a végelkeseredettségbe kergették?

Hány embernek kell még magát felakasztani, amíg Vinkler főmérnök ur nemcsak az udvari kocsikra, de a hajcsárjai után is néz, s mikor üt már a szájukra, a kezükre s tanítja meg őket arra, hogy a munkásokkal tisztességesen bánjanak, mert ő és hajcsárjai vannak ott munkásokért s nem a munkások azért, hogy nekik meglegyen a kényelmes életmód?

Itt van Müller Adolf munkástársunk bal-esete, aki természetesen — már mint a máv. nál általánosan bevett recept szerint — saját vigyázatlanságának lett az áldozata. Avagy mert akkor este fizetés volt, természetes dolog — mint a hogy a mi felsőbb köreink állítják — *részeg volt*. Mert a vasut ilyenkor sohasem hibás. Müller munkástársunk, ki az egész főmühelynek csak Müller bácsija volt, 30 évet töltött a főmühelyben, mely előzőleg svájci gyár alatt volt ismeretes. Huszonhat évig mint lakatos, de mivel pár év előtt egy vasszilánk az egyik szemét munka közben annyira megsértette, hogy elvesztette látóképességét, ebből kifolyólag az irodában mint szolgálatteljes lett alkalmazva. Természetes dolog a fizetése levonásával.

Munkástársak! Egy 30 évet a főmühelyben eltöltött munkás Tudjátok-e, hogy mi ez? Tudjátok-e, hogy mennyi nélkülözéssel, mennyi szenvedéssel és mily óriási türelemmel volt ezen emberöltő kitevő 30 év egybekötve.

Amint fentebb jeleztük, Müller munkástársunk az igazgatóság megállapítása szerint saját vigyázatlansága folytán lett elgázolva. De gondolkozzunk kissé s kérdezzük a máv. igazgatóságát, szabályszerű-e az, ha a beszállás alkalmával a vonat előtt levő vágányon talatást végeznek? Ilyen helyen még egy jó látóképességű egészséges idegzetű embernek is művészet az, ha az életét nem hagyja ott, hát még olyannak, aki 30 évi szolgálat után még a szeme világát is elvesztette. Ez az igazság, amit illető munkástársunk vigyázatlanságának neveznek.

Mi bizonyosak vagyunk abban, ha az illető nem Müller Adolf, hanem Müller János lett volna, akkor az összes polgári lapok három hasábos cikkben emlékeztek volna meg az iszonyu szerencsétlenségről és érdemeinek felsorolásáról, ami pedig nem lett volna oly nagy szerencsétlenség, mert bizonyosan nem hagyta volna ilyen viszonyok között családját, mint Müller Adolf munkástársunk.

Szervezeti ügyek.

A Szövetség-alap.

Az az óriási erő, amely az összetartásban rejlik, napról-napra megnyilvánul a vasúti munkások körében. A megalakulás kúszójában álló Szövetséget az egész országban a leg-

nagyobb szeretettel és lelkesedéssel fogadták. Jele ennek nemcsak az, hogy gyűléseken, értekezleteken és kisebbszerű megbeszéléseken terjesztik az összetartás nagy és szép eszméjét, hanem az is, hogy még a rendszeres, általános gyűjtés megindítása előtt buzgón folyik az adakozás a Szövetség szervezési alapja javára.

A lefolyt héten a következő adakozások folytak be:

Józsefv. állomás pályafentartási munkások ...	15.70
Gödöllői osztálymérnökségi munkások ...	19.20
Oberhoffer Károly, Istvánbeli főmühely ...	1.—
Nyugati D. osztály munkásai ...	6.—
Nagy Sándor, Istvánbeli IV. oszt. ...	1.20
Józsefvárosi közp. szertár munkásai ...	1.70

Keleti p. u. fűtőház munkásai:

Bauer Endre ...	1.—
Bitai János ...	—80
Tóth Ferenc ...	—50
Lipták János ...	—40
Konkoly Gyula ...	—40
Séra Zoltán ...	—40
Csiti József ...	—30
From Károly ...	—40
Tóth Károly ...	—70
Adorján Pál ...	1.—
Ávos Pál ...	1.—
Steffel János ...	1.—
Trepák István ...	—86
Mihalovits József ...	1.—

K. p. u. fűtőház össz. ... 9.76

Bitter István ...	1.—
Kuthi József ...	1.—
Ötvös Ferenc ...	1.—
Keller János, Homok-Szt.-György ...	1.20
Az újabban gyűjtött összeg	K 58.76
Az eddig gyűjtött összeg	K 306.30
Összesen	K 365.06

A szervezkedés munkája.

A szervezkedés munkája buzgón és erélyesen folyik. A közel jövőben nyilvános gyűlések lesznek Hatvanban december 31-én és a budapesti összes raktári és szertári munkások számára január 7-én.

Értekezletek lesznek a fővárosban: Istvánbeli kovácsok 22-én, kazánkovácsok 22-én, Nyugati fűtőház, műszak és terézvárosi osztálymérnökség 27-én, ferencvárosi állomás 27-én.

Folyik a becsületes munka a vasúti munkások szebb jövőjeért, vegye ki mindenki a részét belőle!

LEVELEZÉS.

Budapest. (Az antizsionisták az Istvánbeli főmühelyben.) A legutóbbi lapszámunkban közölt cikk az istvánbeli munkások közt érthető szimpátiát keltett és meg vagyok győződve a munkások iránti becsületes kötelességteljesítésről. De nem zárkozhatom el az igazság kedvéért meg nem állapítani, hogy nagyon sok munkástársainkat súlyosan érintő sérelmekről nem tesz említést becses cikkében! Pld.: ha eltekintünk a munkásoknak nem egy modern műhelyhöz illő rossz kereseti viszonyoktól, de említést sem tesz azon nagyon vigasztalan esetről becses cikkében, hogy van e modern főmühelyben vagy 500 munkástársunk, az egész tehervozat szerelme, amelynek elfelejtettek műhelyt építeni. Ha most tekintetbe vesszük ezen szegény munkástársaink helyzetét, akik

kint az isten szabad ege alatt, eső, szél, hó, fagyban kénytelenek kenyerüket megkeresni, úgy szinte nehezünkre esik hinni, hogy ma már a XX. században vagyunk. Volt ugyan már egy 12 tagból álló küldöttség az igazgatóságnál, elő adva abbéli kérelmünket, hogy nekik is jó volna egy műhelyt építtetni. Igaz, hogy beismerte az igen tisztelt igazgatóság, hogy bajos ezt a munkát elvégezni műhely nélkül, és hogy hamarosan fogja a bajt orvosolni. Várnak már két hónapja a munkástársaink; de még eddig más nem történt, mint hogy kénytelenek a munkástársaink el-el járogatni az orvoshoz. Ugyan oly szorgalommal keresik fel az orvost a III. oszt. kovácsai, kiknek van ugyan műhelyük, de nincs benne köszönet. Nem akarom állítani, hogy a ventiláció rossz, avagy a műhely építkezése rossz, de áll az, hogy a kovácsműhelyben akkora füst van, hogy csak még két lépésnyire sem látni sokszor, és hogy szibériai rabok is megszöknének ebből a műhelynek nevezett barlangból! Ugyan ennél az osztálynál a D. osztálynál, az ugynevezett új és modern segédgépek annyira otrombák és hozzáférhetetlenek, hogy valóságos cirкусz bohóci művészetet kell elsajátítani szegény munkástársainknak, ha pénzt is akarnak keresni. De van ott még egy kis baj! Ugy hallom a D. osztályban ruhaszekrények sem állanak a munkások rendelkezésére. És hogy ezt a bajt nyáron, amikor kék ruhában jártak, nem igen vették észre, de most, mikor e modern műhely falaiba szegyet ütni nem szabad, szegyet ütött munkástársaink fejébe, hogy hová tegyék a télikabátjukat? Talán jó volna szervezkedni?

Most pedig én is azt mondom, amit az antizsionista barátom mondott:

Vasúti munkások!!! Ébredjétek és tegyétek kötelességeteknek a szövetségbe való belépést!

INNEN-ONNAN.

Ötmillió kártérítés. Boroszlóból írják: 1904 augusztus 15-én történt, hogy egy tehervonat lokomotívjából elugró szikra fölgyújtotta a környező szántóföldeket és erdőket. A birtokosok kártérítést követeltek, amelyet öt millió koronában állapítottak meg. A kincstár 33 birtokosnak fizette ki ezt az összeget, amelyből csupán az elégett fa fejében befolyt 1.500.000 korona térült vissza.

Vasúti szerencsétlenségek. A világ minden részéből vonatösszeütközések hírére hozza a táviró. Mult csütörtökön Nyíregyházán egy tehervonat helytelen vágányra ment, melyen hosszú kocsisor zárta el az utat. A vonat személyzete észrevette ugyan a veszedelemet, de elhárítani már nem tudta. Az összeütközés óriási erővel megtörtént. A karambol következtében öt tehervozat teljesen összetört, míg a vonat személyzete közül, leszámítva egy-két kisebb zúzódást, komolyabb természetű sérülést egy sem szenvedett. — Eszékről táviratozzák, hogy vasárnap este Dráva-Szarvas állomás közelében összeütközött két tehervonat. Az összeütközés következtében egy lokomotív és hat vasúti kocsi kisiklott és megiongálódott, emberéletben azonban nem esett kár. A szerencsétlenség miatt a következő vonatok néhány órát késnek.

Szerdán pedig New-Yorkban esett meg nagy vasúti szerencsétlenség. New-yorki távirat szerint a belvárosban a 104. számú utcában a new-yorki városi vasút két vonata összeütközött. Hivatalosan még nem állapították meg, de azt hiszik, hogy az összeütközés következtében sok emberélet pusztult el.

+ A német vasúti vonatok gyorsítása. Berlinből jelentik, hogy a német vasutigazgatóságok szövetségének lapja a vasúti közlekedés terén igen fontos

reformokat jelent be a közönségnek. A nagy vasuti társaságok elhatározták, hogy a gyorsvonatok átlagos gyorsaságát 80 kilométerről 120 kilométerre növelik. A gyorsvonatokhoz, ahol csak lehetséges, a mellékvonalakon mindenütt csatlakozó vonatokat indítanak.

Népakadémiák Angliában és az Egyesült-Államokban. A magasabb fokú ismeretek népszerűsítésének, az úgynevezett University-Extension mozgalomnak célja a műveltséget a nép azon rétegeiben terjeszteni, melyek vagyoni viszonyaiknál fogva azt rendes iskoláztatás útján megszerezni képtelenek voltak. A törekvés e részben nevezetesen arra irányul, hogy oly emberek részesíthessenek magasabb fokú oktatásban, kik egyrészt koruknál fogva nem foglalkozhatnak többé az iskola padjain helyet, másrészt pedig a kenyérkeresetre utalva, nem képesek egész idejüket a tanulásnak szentelni. Az University-Extension hivatása az ily személyeket arra oktatni, miként kell haszonnal olvasni, helyesen gondolkodni és az életet kellőképpen megérteni. E cél részben már túl is van haladva, amennyiben Angliában és különösen az Egyesült-Államokban nem egy egyetem az Extension tanfolyamok végzett hallgatóit is felveszi rendes diákjai sorába. Ez azonban igen csekély gyakorlati jelentőséggel bír, mint-hogy az University-Extension hallgatói közül bizonyára alig akad olyan, kinek gazdasági helyzete az egyetemi tanulmányok folytatását megengedné. Egyelőre tehát az University-Extension hatása abban nyilvánul, hogy a látkört szélesíti és elméletileg fejleszti azon ismereteket, melyekre a szakembernek hivatása közben szüksége van. Jelenleg az Extension tanfolyamok Angliában és az Egyesült-Államokban évente mintegy száz-ezer hallgatót számlálnak. Angliában egyedül évente hatszáz tanfolyam tartatik és e célra közel egy millió korona költség fordítatik. Nincs oly tudomány, melyet legalább egy vagy két tanfolyam ne képviselne. E tanfolyamok gyakorlati értékét különösen az növeli, hogy a hallgatóknak nemcsak előadások tartatnak, hanem minden egyes hallgató valóságos oktatásban részesül, írásbeli feladatokat végez, zárvizsgálatot tesz és a vizsga sikeres kiállításáról bizonyítványt nyer. Az University-Extension törekvéseit hatalmasan támogatják Angliában, de különösen az Egyesült-Államokban az úgynevezett nyilvános könyvtárak (public library), melyeknek célja a nép szegényebb és foglalkozásos iskolázottsággal bíró rétegeit, oly olvasmányokkal ellátni, mely a népiskolában szerzett ismeretek fokozatos kibővítésére alkalmas és egyúttal a napi munka közben rendelkezésre álló szabad időt kellemes szórakozással eltöltheti. Ez okból a szépirodalmi művek a nyilvános könyvtárakból nincsenek kizárva. Egyáltalában e részben is, mint általában az egész intézménynél a legszélesebb liberalizmus érvényesül. Minden nyilvános könyvtárban egy olvasóterem áll a látogatók rendelkezésére, melyben a jelentékeny helyi és vidéki lapok, politikai párt-árnyalatra való tekintet nélkül találhatók, azután egy többnyire nagyobb gyűjteményes művekből álló kisegítő könyvtár (reference library) s végül egy kölcsönkönyvtár szolgálja a közönség igényeit. Minden nyilvános könyvtár a község tulajdonát képező külön házban van elhelyezve. A község a könyvtár fentartására az adókövetelés jövedelem után egy pennytől egy fontig (tiz fillértől huszonnégy koronáig) terjedő községi adót vet ki.

+ **Vasutösszeköttetés Dalmáciával.** A legutóbbi bécsi közös miniszteri értekezleten a Dalmáciával való összeköttetés is szóba került. Most félhivatalos oldalról azt jelentik, hogy az összekötő vasút iránya tekintetében végleges megállapodás nem történt. Az egész dolog még csak az előtanulmányok stádiumában van. A tervezett vasút Ogulintól indulna ki, Bihácsnál elérné az Una völgyét, melynek baloldalán tovább haladva, a Buticsnica völgyön át Kninig vezetne. A vonal hossza 178 kilométer volna és 67 millióba kerülne. Megjegyzendő, hogy a magyar kormány e

tervre való tekintettel már két évvel ezelőtt előmunkálati engedélyt adott egy Ogulintól Bihácsig vezető vasútra Otocsacs felé való elágazással. A tervezetnek könnyebben való finanszírozása céljából a nagy beruházási kölcsönbe 10 millió koronát vettek fel. A végleges megoldásról semmi biztosat nem tudunk, de annyit valószínűnek tartunk, hogy a kivitelnél Ausztria érdekei jönnek figyelembe.

Kiadóhivatali üzenetek.

Nagy a Világ előfizetése december hó 31-én jár le.

Szerkesztői üzenetek.

K. S. Budapest. A táppénz és a kórházi ápolás a megbetegedés napjától számítva egy huzamban 20 héti, a vasutintézet szolgálatában történt bal-esetből kifolyólag pedig 1 évig jár. Ha a beteg a felgyógyulása után 8 napon belül ugyanazon betegségbe esik, a segélyezés kezdetének időpontja az első megbetegedés időpontjától számítatik.

Ha csak lehetséges, tegyen néhány napig szolgálatot és akkor újból beteget jelenthet. A eghoszsabbítást hiába kér. Kérvenyezze a táppénznek 75 százalékra való felemelését. Cím: A magy. kir. államvasutak betegsegélyező pénztár igazgatósága.

Szlovik Pál lakatos (Északi főműhely). Figyelmeztetjük, miután már több oldalról érkezett be panasz az ön személyére vonatkozólag, hogy hazug rágalommal akar munkástársainak kellemetlenséget okozni az osztály műszaki irodájában. Óvakodjon az ilyen, nem tisztességes munkához méltó fegyvertől, mert kénytelenek leszünk más módon foglalkozni önnel.

Bizalmatér. Értesülésünk szerint az igazgatóság a műhelyrendet már átdolgozta. Ha ki fogják függeszteni, majd akkor foglalkozunk vele.

Elbocsájtott vasuti munkás. Ha 3 év óta van a Máv.-nál, akkor ön nem bocsájtatható el. Forduljon az igazgatósághoz.

Szombathely. Panaszát megvizsgáltuk és ha a valóságnak megfelel, közléstesszük.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Braucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 9-8

CSERE.

Melyik

mázoló és fényező

hajlandó egy szombathelyi munkástárral helyet cserélni? Ajánlatokat lapunk kiadóhivatalába kérek.

MIÉRT BUKOTT EL A VASUTAS SZTRÁJK?

Szociálpolitikai tanulmány.

Irta: Rába Sándor.

Ára: 24 fillér.

HAZAFISÁG ÉS NEMZETKÖZISÉG

Irta: Garami Ernő.

Ára: 4 fillér.

Alkotmányt Magyarországnak!

Minő az igazi népképviselő?

Irta: Bresztóczy Ernő. — Ára: 6 fillér.

Kaphatók:

a „MAGYAR VASUTAS” kiadóhivatalában,
BUDAPEST, VII., Csömöri-út 28.

Csere.

A szolnoki műhelyben kocsilakatos vagyok. Bármelyik műhelybe óhajtának cserélni. Aki ajánlatomat elfogadja, írjon a következő címre:

Horváth Imre

kocsilakatos

Máv. műhely, Szolnok.

Zágrábban jó karban RUTOR
jutányos árban megszerezhető
Petrián-utca 73. sz., II. em. szabóműhely.

A szombathelyi Máv. műhelyi munkások találkozó-helye

Drozsnyák József vendéglője

Szombathely, Kereszt-utca

Posta-utcával szemben.

Külön szoba áll rendelkezésükre.

Izletes déli ebéd jutányos árban
KAPHATO

— özv. Csellag Emilnénél —

PALOTA-UJFALU, Iskola-utca 96. sz. alatt,
(a főműhely közelében).

Szemenyei Lajos
szücs-iparos

Orosháza, IV. ker., 475. sz.

Ajánlja különösen **vasutasoknak**

bárányszőr-mellvédőt.

Ezen kitűnő ruhadarab mellényalakú, de a begombolása nem elől, hanem a vállon és oldalt a bal hónalj alatt történik, miáltal a felső test hideg ellen teljesen védve van. A bekapcsolásnál erősítő zsinór és gummiszallagok vannak, miáltal nyomást — legyen a test bármily helyzetben — nem gyakorol.

Arai: Bárányszőr-ből fehér 10 kor.
Bárányszőr-ből habfehérre mosott 12 kor.
Fekete erdélyi bárányszőr-ből 15 kor.

Mértékül elegendő a mellbőség és a derék hossza centiméterekben. Utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett szállítja gyorsan és pontosan a rendes viselet mellett 5 évi felelősséget vállal.

Szemenyei Lajos, szücsiparos

Orosháza, IV. ker., 475. sz.

Postaköltség nem számítatik fel.

Cimbalmok,

legújabb modellűek, kitűnő zongora-hangok, dupla acél-szerkezetűek készülnek saját műhelyemben; részletfizetésre és kölcsönképpen is kapható

AZ ÖN TANULÁSI
CIMBALOM-ISKOLA

amelyből megtanulhat mindenki magánosan, tanító nélkül alaposan kottából cimbalmozni. Kapható 10 koronáért

KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál

Budapest, Erzsébet-körút 5.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

